

močniku pa je 14 % in po vrhu še je v njem 5 do 6 % mašče, 6 % močeca ali štirke; za tem pa še železo, fosforove apnice itd. Pri tem še je v ovsu neka snov, ki miče človeka do jedi, nek alkaloid, pravi se mu aveninka in v drugih žitih ga ne najde človek.

V starih časih je bila ovsena juha in ovsen močnik, ovsenjak po vsej Evropi navadna hrana. Iz navade je prišel le-ta močnik, ko so jeli sejati več rži, pšenice in še posebno, ko so dobili krompir. Pri starodavnih Germanih je bila ovsena juha zelo v čisljih in bili so to ljudje, kakor priča zgodovina, močni in krepki. V naših dneh pa je taka juha v navadi še samo v Norveškem, v Švedskem in pri Škotih. Ondi pa so ljudje močni, zdravi in ne vžene jih lahko kaka lakota, kajti ovsu priraste jim zmerom veliko.

Po tem takem je v resnici škoda, da se mrzi pri nas ljudem do ovsene hrane. Najbrž prihaja od todi ta mržnja, ker se ne ravna prav z ovsom, kedar se melje. Ako se melje na debelo in se ne preseja do dobra, tedaj pride v moko v resnici veliko resi — tiste, ki dela močnik nekako neprijetno hrano in ne ljubi se ravno človeku seči po takem kruhu. Toda ali je treba tako mleti? — Ne, naj se dela z ovsom tako, kakor z drugim žitom v mlinu in stavimo kaj, če ne boče vsaka hrana iz ovsene moke dobra, prijetna jed.

Krompir je sicer dober in hvala Bogu, da ga imamo, ali v krompirji ni veliko redilnih moči in človek si pač napolnjuje z njim želodec, več pa tudi ne dobi z njim va-se. O novem času so torej zdravniki pravo zadeli, če se opozarja od njih na oves, na jedi iz ovsene moke. Pri jetičnih in poprek pri ljudéh, ki so na prsih bolni, stori ovsena hrana prav dobro. Tudi to je tedaj nekaj, ter priporoča oves za to, da ga sejemo, kjer koli imamo za-nj prave zemlje.

Živinske izkaznice.

Okrajno glavarstvo v Celji razglašá, da naj županstva na tenko opazujejo predpise, ki se tičejo izdelovanja živinskih izkaznic (posov), da ne bodo po sejnih itd. imeli ljudje, ki ženó živino tje, nikakoršnih sitnosti.

Tudi naglašá glavarstvo na novo, da se za eno izkaznico ne sme nikjer več zahtevati, kakor toliko, kolikor tiskovina veljá, namreč po 1 krajcar za eno. Obžalovaje je opaziti, da nekatera županstva, ki jih za danes ne bodemo še imenovali, pobirajo za take izkaznice po 5 in celó po 10 kr., kar je gledé na slabo stanje našega kmeta v resnici prav po — judovski!

Sejmovi. Dne 30. novembra pri sv. Andraši v slov. gor., v Celji, v Rogatci, v Strassu, v Vržeji, na Bizeljskem in v Svičini. Dne 3. decembra v Konjicah, v Mariboru in na Pla-

nini. Dne 4. dec. na Polji, v Šmarji, v Radgoni in na Zelenem travniku.

Dopisi.

Iz Kozjauskega okraja. (Slov. šola.)

Bile so sklenile občine Drensko rebro, Pilštanj in Zdole in prej vže Podsreda in Gorjane, poslati prošnjo na deželni šolski svet in pritožbo na naučno ministerstvo zaradi presilnega in nepostavnega vrivanja nemščine v ljudsko šolo. Obžalovati pa moramo sedaj, da so občine Podsreda, Gorjane, Pilštanj in Zdole na prigovarjanje in siljenje g. okrajnega glavarja Breškega, dra. Wagner-ja preklicale svoj prvi sklep. Okr. glavar pripeljal se je namreč v Podsredo in Gorjane, potem pa je poklical občinske odbore iz Pilštanja, Zdol in Drenskega rebra v Kozje, kjer jih je na vse pretege nagovarjal, češ, da niso razumeli, kaj so prosili in podpisali, da bodo morali učitelja za nemški poduk posebej plačati, če pri prvem sklepu ostanejo, naj toraj prekličejo svoj sklep itd. Mi se čudimo, kako da okrajni glavar potuje iz občine v občino, kakor da bi bil kak misijonar in pridigar za nemško šolo. Še boljše čudno pa se nam dozdeva, kako je mogel pozivljati celo tri občinske odbore čez eno uro daleč v Kozje, samo zato, da jih pregovori, naj odstopijo od svoje popolnoma opravičene in prepotrebne prošnje. Kaj takega od njega kot od države plačanega uradnika ne bi bili pričakovali, in vlada na Dunaji s tem njegovim postopanjem gotovo ne bode zadovoljna. Omenjamo pa, da nobeden odbornik ni bil dolžen, priti k taki seji, ali pa okrajnega glavarja poslušniti; kajti dr. Wagner tukaj tega ni delal v svoji službi kot okrajni glavar, ampak kakor vsak drug, navaden človek. Kakor ne bi treba bilo kakega agenta nemškega „šilveraina“ poslušati, ko bi prišel med kmete za nemške šole se poganjat, ravno tako ni treba bilo v tej reči g. dru. Wagner-ju se udati in preklicati svoj prejšnji, pameten in postaven sklep. Škoda toraj da so se nekateri, ki so drugače zavedni narodni možje, iz občin Podsreda, Gorjane, Zdole in Pilštanj dali premotiti, in toliko zbegati, da so se po dolgem prigovarjanju udali okrajnemu glavarju. Vsa čast pa vrlim odbornikom iz Drenskega rebra, ki so s svojim izvrstnim predstojnikom gosp. Amon-om stali neomahljivo, kakor skala, ter na vsa prigovarjanja mirno in odločno odgovarjali. Mi ostanemo pri svojem sklepu. Slava njim! Upamo pa, da bodo tudi ostale občine popravile svojo zmoto, ter svoj prvi sklep ponovile.

Od sv. Marjete na Pesnici. (Dvojno veselje.) [Konec.] Zelo važen čas za vas in za vsakega je bodočnost. Nihče še ne vé, kaj bo iz njega; a tisto pa znam vam povedati, da priden učenec bo priden mladenič; pridna učenka

pridna devica. Marljiv, ostane marljiv, a surovež, ostane surovež itd. Bodočnost je vaša in kedar že vaših starišev, strijcev, učiteljev in dobrotnikov več ne bo, bodete — vi. Iz vaše sredine bodo — rokodelci, hlapci, dekletke, kmetovalci, viničarji, a tudi marsikateri izmed vas zamore postati velik gospod in — vojak, ki bo branil in čuval deželo ter skrbno in zvesto služil cesarja. Še enkrat, preteklosti se morete s hvaležnostjo spominjati. V sedanjosti se pridno učite. Za prihodnost pa po vsej moči skrbite, da bode zvesti državljani, kakor so tudi očetje našega premilega, dobrotljivega cesarja Frana Josipa I., katerega naj Bog trikrat živi! — Sedaj nastopijo tri majhne sestrice, belo oblečene, katerih dve še niti v šolo ne hodite in deklamujejo pesem „Molitev“ tako neustrašeno, da smo se morali čuditi. Potem je deklamovalo zaporedoma okoli 50 učencev in učenk razne pesmi in šaljive povestice — izvrstno, da smo morali priznati občno zadovoljnost. Sedaj se predstave za pol ure končajo in otroci pogostijo z žemljo in vinom. In tudi gostje si privoščimo dobro kapljico, katero je točil v gozdu krčmar Pavalec. Zatem je sledila šaljiva povest „muzikanti“ in potem šaloigra „Boječi Matevž“ v treh dejanjih, ki je povzročila mnogo smeha, izlasti, ker so mali igralci tako neustrašeno prednašali. Ob polu dveh popoldne se zopet otroci pogostijo s klobasami, žemljo in vinom, ter potem večkrat kaj pojejo, tudi godci niso svojih glasov dolžni ostali. A ob treh nastopi oder A. V—j. od sv. Ane in se zahvali gosp. učiteljem ovako: „Premila mi mladina, ti up prihodnosti in predragi Šmarječani! Slavnost ki jo danes tukaj v tem gozdu obhajamo, je imenitna in hvala Bogu, da se je tako dobro obnesla. Učenci so ulogo svojo častno rešili, izlasti pohvalim: Rapoc Anico, ki nam je v pol uri trajajočem govoru deklamovala šaljivo povest „muzikanti“ in: Korošec Fran, Polič Janez, Pšeničnik Ivan, Daks Gašpar in Mizov Julika, ki so šaloigro „Boječi Matevž“ tako izvrstno izpeljali. A kdo je pripomogel, da se je to tako krasno izvršilo? V to svrhu se imate, ljubi Šmarječani, zahvaliti vašim neutrudljivim g. učiteljem, izlasti g. Kovačiču. V imenu vas vseh se toraj jaz, kot popotnik nekje iz devete dežele, zahvalim za veliki trud in požrtvovalnost in vam kličem vrlim učiteljem pri sv. Marjeti: „Bog vas živi zdravih še mnogo let! Živio!“ Sedaj dobijo otroci gibanice in pšeničnik, kar je bil dar vrlih kmetov v Šmarjeti, potem se zapoje cesarska pesem, a fantje pokažejo telovadbo. V obče moram priznati, da se je šolska mladina dostojno obnašala; in da je v obče bila disciplina med mladino in gosti izvrstna. Mnogo starišev je družega mnenja o šolski veselici. Sta riši in gostje so se pohvalno izrazili o izidu ves elice, o katerej še popred niti najmanjšega

pojma niso imeli. Sploh je bilo občno mnenje gostov, med katerimi so bili značajni možje in gospodje, gospé itd., da bi skoraj zopet kaj jednakega obhajali. Ob 1/25. uri zahvalil se je g. nadučitelj Kovačič vsem šolskim dobrotnikom, prisotnim in neprisotnim. Potem je porazdelil darila med učečo se mladino, in jih je odpravil domu. Godci so učencem do velike ceste zagodli koračnico, a po končanej godbi vzkliknejo gromovito živio na presv. cesarja. To je bila veselica, kateri ni lahko para v Slov. goricah, To sem hotel mnogim v premislek zapisati, ker ne, da bi učenci samo kje po gozdi pohajali, nego naj tudi pokažejo kaj se lahko — naučijo. Dal Bog mnogo prijateljev šolskih veselic, dokler so take, prave.

Iz Šmartna pri Gornjem gradu. (Nerodna šala.) Kako nesrečo lahko pouzroči neprevidnost s strelivom, to se je v Šentjoški občini pokazalo teden pred sv. Martinom. Ta dogodba se je še precej izmotala, pa znala bi nastati jako žalostna. V nekeji hiši ste zvečer šivali dve služahnici in hlapec, ki že več let tam služi, je iz šale nataknil na tresko tako zvani „kapselj“, strelno kapico za puške, in jo je držal v luč, ki je stala na mizi. Kapica se razpoči z velikim pokom, in ena dekel se tako ustraši, da je takoj omedlela Druga, ki se je tudi jako ustrašila, ji hoče priskočiti na pomoč, pa v kratkem tudi ta v omedlevico pade. Hlapec pa se je potem, ko je videl dekleta na tleh, sam tako prestrašil, misleč, da so mrtva, da ga je vse strlo. Tako ga je metalo ob tla, da so ga trije možje skozi več kot 48 ur morali na postelji držati, ker se ni mogel zavesti. Prišel je le še tretji dan k zavesti ter ta čas samo mrzlo vodo vžival, ki so mu jo drugi vlivali. Zdaj so, hvala Bogu, vsi trije zdravi, pa hlapec nič ne vé, kaj se je z njim v tem času godilo. To priobčim v pouk mladosti, naj se varuje streliva in sploh vseh nevarnih reči.

Iz Celja. (Dijaška kuhinja) [Konec.] Gg. Vanič in Jerman, nabrala od popotnikov Č. Freytag, J. Unck, Leopold Felber in Kellermana, vsi iz Dunaja od vsakega po 1 fl., 4 fl., dr. J. Rudolf, odvetnik v Konjicah 5 fl., Ivan Šepic, v Konjicah 5 fl., Franc Mikuš, nadžupnik v Konjicah 5 fl., Štefan Kocijančič, oskrbnik v Oplotnici 3 fl., M. Sevnik, župnik v Št. Petru pod sv. Gorami 5 fl., Antom Turnšek, trgovec v Nazaretu 5 fl., dr. D. Prus, zdravnik v Konjicah 5 fl., Norbert Zanier, trgovec v Št. Paulu 5 fl., Vilibald Venedig, župnik v Središču 2 fl., Lovro Potočnik, dekan v Gornjemgradu 5 fl., prevzvišeni gosp. knezoškof Jakob Maksimilijan za november 4 fl., Franc Brežnik, c. kr. profesor v Rudolfovem 2 fl., S. Kolšek, notarski kandidat v Mokronogi 2 fl., Maks Kos, trgovec v Pod-sredi 5 fl., Ivan Vilhar, v Ljubljani 5 fl., Jakob Marzidovšek, c. kr. vojni kaplan v Zadru

5 fl., Anton Fišer, župnik pri sv. Jederti 2 fl., Franc Pečnik, kaplan na Prihovi 3 fl., dr. Davorin Matek, mestni kaplan v Celji 5 fl., gospa Marija Potočin, na Zidanem mostu 5 fl., Anton Rančigaj, kaplan v St. Petru pod sv. Gorami 2 fl., g. J. Sredenšek, župnik na Poni-kvi 5 fl. Vrh trega še dajajo Celjski domoljubi, mnogim dijakom hrano, med temi se odlikuje g. Ivan Gabršek z Vranskega, ki vzdržuje dva dijaka, za koja plačuje po 4 fl. na mesec. Vsem blagim dariteljem in podpornikom naše mladine pristrčna zahvala, Bog plati! Uljudno prosimo še daljnih milih darov, osobito letos, ker je podpirati s hrano za opoldne mnogo število ubogih, pa pridnih dijakov.

Mihael Vošnjak, Maks Veršec,
predsednik. blagajnik.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Kakor se sliši, obhaja Nj. veličanstvo, svitli cesar 40-letnico svoje vlade na tihem v gradu Miramare pri Trstu. Svitla cesarica je že dospela s svojega potovanja v Trst in menimo, da ostane doslej v le-unem gradu. — V drž. zboru še ni razprava o dednem pravu srednjih kmetij pri konci, kedar se to izgodi, pride nova vojaška postava v razprave. V dotičnem odseku pa je že vsprejeta in sicer brez kake večje spremembe. — „Katol. šolsko društvo“ na Dunaji je imelo zadnji teden izreden zbor, pri njem je bilo sila veliko poslušalcev, pravi se, da veliko nad 4000. Skorej v vsakem govoru je bilo čuti obžalovanje, da še nimamo verske šole in poslušalci so temu glasno pritrjevali. — V Gradci se dopolnjujejo te dni volitve v mestni zastop. Kolikor se lahko sodi iz teh volitev, niso ljudje nič več zadovoljni s svojimi čez in čez liberalnimi „očeti.“ Vreči z njih stolov jih pa še ni mogoče. — Nemški konservativci po srednjem Štajarji imajo sedaj zbere svojih političnih društev. V njih poročajo pa tudi drž. ali dež. poslanci svojim volilcem o svojem delovanju v drž. ali dež. zboru. — Vradni list v Celovci, „Klagenfurter Zeitung“, popisuje prijazno zadnje zborovanje podružnice sv. Cirila in Metoda v Celovci. — V slov. Djekšah snuje se posojilnica, bode dobra tovarišica drugih slov. posojilnic in na blagor tamošnjih slov. kmetov. — Slaboglasni urednik nemških „Freie Stimmen“ v Celovci, g. Mačnik, je izginil iz Celovca, ne da je povedal, kam pojde. — Da se pogozdi goli Kras na Kranjskem, za to se skrbi hvale vredno sedanji minister za poljedelstvo, grof Falkenhayn. Ne bode pa še tako brž ondi gozdov, kajti veter in plohe so mlademu drevju sila nevarne. — Mestni zastop v Gorici je pristopil k laškemu šolsk. društvu „Pro patria“ ter mu je izročil takoj 100 gld. kot ustanovnico. To je čuden sklep. — Trža-

ški „Sokol“, slov. telovadno društvo, uči tudi učence telovadbe in ima jih letos toliko, da ne shaja več s prostorom za-nje. — Rodoljubi v Barkovljah nabirajo denar za podporo otrok, ki hodijo v tamošnje slov. šole. Ta šola ni ljuba Italijanom v Trstu. Dobro tedaj, da delajo za-njo slov. rodoljubi. — Hrvaški sabor je vzprejel postavo o zadrugah brez vse spremembe. Je-li ta postava na blagor hrv. ljudstvu, v tem si gredó misli na vskriž. — V drž. zboru v Pešti je Nemeec Steinhacker jako bičal madjarsko vlado, češ, da dela na vso silo za madjarščino pri narodih, ki niso madjarske krvi. Na to pa izreče minister Tisza, da ni nikjer v tem take prostosti, kakor edino na Ogerskem. Kdo se ne smeje pri teh besedah g. ministra? Pač je na Ogerskem prostost, toda z zamaškom v ustih in z lancem na rokah.

Vunanje države. Kakor se čuje sedaj, ne bodo sv. Oče še imenovali kardinalov v tujih državah, to pa za voljo necih težav. Brž ko ne predlaga katera država, čuje se, da nemška, kje koga za čast kardinala, ki ni sv. Očetu po volji. — Zloglasna nova kazenska postava pride že k malu po vsej Italiji v veljavo. No katoliška cerkev še pretrpi že tudi njo, toda Hrvat pravi: „Svaka sila do vremena!“ — Na Francoskem je general Boulanger sedaj na vrhu in to bolj, kakor le kedaj. Sedanja vlada že obupava, da mu bode še kos, če se je on loti. General ima veliko denarja a ne zna se, od kodi da ga dobiva, kajti sam nima premoženja. — Belgija stoji bojda v tajni zavezi v Nemčijo za čas, ako nastane vojska med Francozi in Nemci. — Nemški cesar, Viljem II., je rekel, ko je odprl drž. zbor v Berlinu, da stoji z vsemi državimi v prijaznih razmerah. Iz tega se sklepa, da ni nevarnosti za to, da se skali kje mir v kratkem, ali se ve, da je to mir, ki po-žira že več let sem milijone ne samo v Nemčiji, ampak v vseh državah stare Evrope. O shodu treh cesarjev v Berlinu sedaj ni duha ne sluha, najbrž ga tudi ne bode. Gotovo pa je, da dela stari Bismarck na to in mož doseže v časih reči, ki se nam zdijo iz prva čudne, nemogoče. — Novo posojilo Rusije znaša 500 milj. in pravi se, da je jako ugodno za Rusijo. Največ denarja pride iz Bruselja in Pariza. Bismarcku ni po volji to posojilo in se lahko ve, zakaj? — Rumunija, na mejah Avstrije in Rusije, ima sicer Nemca za kralja, toda ljudstvo nagiba se čedalje bolj na Rusko stran in za čas kake vojske je to vsekako pomenljivo. — V Bolgariji se posvetuje gospôda v ministerstvu, je-li mogoče, da se znižajo drž. stroški. Misli pa se, da to ni lahko mogoče. Roparjev so nekaj vjeli, nekaj pa so jih pognali čez mejo v Turčijo. Ni dvoma, da jih dobodo k malu nazaj in še menda druge enake drhali. — Srbija je v teh dneh skorej le eno, veliko volišče. Hodi pa sedaj za volilne